

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-2.04/1

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра правознавства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор ПУЕТ

_____ проф. М.Є.Рогоза

«__» _____ 2016 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

підготовки магістра
спеціальності 081 «Право»

Інституту економіки, управління та інформаційних технологій

ПОЛТАВА 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів спеціальності 081 «Право» на I семестр 2016-2017 н.р.

Укладач:

С.О. Гладкий – д.ю.н., професор, професор кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства протокол № 8 від 24 березня 2016 р.
Зав. кафедри _____ проф. Г.В.Лаврик

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напрямку підготовки / спеціальності протокол № 3 від 31 травня 2016 р.
_____ проф. Г.В.Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру
_____ В.М. Забара
« _____ » _____ 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	6
Розділ 2. Робочий графік навчальної дисципліни на семестр	7
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять	8
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	13
Розділ 5. Самостійна робота студентів	19
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	21
Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	22
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	23
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	23

ВСТУП

Модернізація системи вищої освіти в Україні як імператив освітньої політики Української держави на сучасному етапі передбачає активізацію участі всіх суб'єктів освітньої діяльності в організації та здійсненні наукових досліджень. У Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що наукова і науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої освіти (ст. 65 п. 1). Суб'єктами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності є насамперед науково-педагогічні працівники, а також особи, які навчаються у вищих навчальних закладах. Як засвідчує досвід, широкий вибір форм організації науково-дослідної роботи студентів має велике значення для створення у вищому навчальному закладі атмосфери творчості. Залучення студентів до наукових досліджень сприяє активізації їх розумової діяльності, самовдосконаленню і самореалізації.

Вивчення студентами курсу «Методологія та організація наукових досліджень», методології наукової праці створює перспективу розширення й поглиблення ними власного досвіду дослідницької роботи від найпростіших її форм (підготовка виступу на семінарському занятті, рефератів з конкретної дисципліни тощо) до виконання кваліфікаційних робіт та підготовки наукових публікацій.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є розширення й поглиблення знань студентів, які навчаються за магістерською програмою, щодо теоретичних засад, методології, технологій та організації наукових досліджень у галузі правничих наук, а також розвиток умінь і навичок науково-дослідної роботи, які мають реалізуватися ними при підготовці магістерських робіт.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення та конкретизація уявлень про науку як систему знань і методологічний інструментарій практично орієнтованого пізнання соціальної дійсності загалом та державно-правової дійсності зокрема;
- опанування системи методологічних підходів та методів науково-юридичних досліджень, осмислення плюралістичності її парадигмальних засад і світоглядних основ;
- ознайомлення з ключовими технологіями наукового пізнання, основними принципами та етапами організації науково-юридичного дослідження;
- надання студентам методичних рекомендацій щодо проведення самостійних наукових досліджень, виконання ними окремих видів навчально-дослідних і наукових робіт.

Предметом навчальної дисципліни є наукове дослідження – його світоглядні й теоретичні засади, принципи, організація, методологія і методика.

Студенти повинні **знати**:

- організаційні засади здійснення наукових досліджень та сучасні вимоги щодо їх ресурсного забезпечення;
- теоретичні основи здійснення наукових досліджень, зокрема, їх види, критерії науковості знань тощо;
- структуру і логіку наукового дослідження, його основні етапи;
- сучасні парадигмальні засади науково-юридичного пізнання;

- загальні та спеціальні методи науково-юридичних досліджень;
- методи пошуку і обробки наукової інформації;
- загальні вимоги щодо підготовки, оформлення і захисту магістерських робіт;
- форми наукової комунікації.

Студенти повинні **вміти**:

- володіти методами організації науково-дослідної діяльності;
- формулювати тему наукової роботи;
- розрізняти і визначати об'єкт і предмет дослідження;
- формулювати актуальність, новизну, теоретичну і практичну значущість дослідження;
- оцінювати придатність методів дослідження та визначати достовірність і об'єктивність одержаних результатів;
- здійснювати самостійний пошук наукової інформації;
- здійснювати добір фактичного матеріалу;
- оформлювати наукові результати згідно вимог Міністерства освіти і науки України;
- презентувати результати наукового дослідження.

У структурно-логічній схемі викладання дисциплін навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» має передувати виконанню студентами магістерських робіт. Реалізація завдань дисципліни здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами (насамперед, «Теорією держави і права», «Філософією права», «Юридичною деонтологією»), а також з логікою та психологією, дисциплінами лінгвістичного профілю.

Робоча навчальна програма розроблена на основі програми навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», затвердженої Вченою Радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» 23 березня 2016 року, протокол № 3.

Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів денної форми спеціальності 081 «Право»

№ з/п	Назва модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		разом	аудиторні		позааудиторні
			лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
1	Наукове дослідження як форма розвитку науки і технологія застосування методологічних засобів	9	2	2	5
2	Парадигмальні засади наукових досліджень	10	2	2	6
3	Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання	7	2	-	5
4	Методологічні підходи у науково-юридичних дослідженнях	9	2	2	5
5	Методи науково-юридичних досліджень	10	2	2	6
	Разом по модулю I	45	10	8	27
Модуль II. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
6	Організаційні засади наукових досліджень	8	2	-	6
7	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	10	2	2	6
8	Наукове дослідження як процес, його логіка та етапи проведення	10	2	2	6
9	Оформлення та апробація результатів наукового дослідження	8	2	2	4
10	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	9	2	2	5
	Разом по модулю II	45	10	8	27
	Разом із курсу:	90	20	16	54
	Усього:	90			

**Розділ 4. Таблиця 4. Технологічна карта тематичного плану
навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»
для студентів денної форми спеціальності 081 «Право»**

<i>Назва модуля, теми та питання теми (лекції)</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)</i>

1	2	3	4	5
Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
Тема 1. Лекція 1. Наукове дослідження як форма розвитку науки і технологія застосування методологічних засобів 1. Поняття та основні функції науки. Класифікація наук. 2. Об'єкт, предмет і система юридичних наук. 3. Поняття і види наукових досліджень. 4. Методологія науки: поняття, функції, структура. 5. Структура методології юридичної науки.	2	Тема 1. Семінарське заняття 1. Наукове дослідження як форма розвитку науки і технологія застосування методологічних засобів 1. Поняття та основні функції науки. Класифікація наук. 2. Об'єкт, предмет і система юридичних наук. 3. Поняття і види наукових досліджень. 4. Методологія науки: поняття, функції, структура. 5. Класифікація методів юридичної науки.	2	1, 2, 10-12, 14, 15, 17-22, 24, 26, 29, 35, 36, 38, 55, 56
Тема 2. Лекція 2. Парадигмальні засади наукових досліджень 1. Поняття типу (стилю) наукового мислення, наукової парадигми та наукової картини світу. 2. Типологія стилів наукового мислення (класичний, некласичний, постнекласичний стилі). 3. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях. 4. Праворозуміння: поняття і типи.	2	Тема 2. Семінарське заняття 2. Парадигмальні засади наукових досліджень 1. Поняття типу (стилю) наукового мислення, наукової парадигми та наукової картини світу. 2. Типологія стилів наукового мислення (класичний, некласичний, постнекласичний стилі). 3. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях. 4. Праворозуміння: поняття і типи.	2	10-12, 14-23, 32, 35, 38, 60

1	2	3	4	5
Тема 3. Лекція 3. Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання 1. Поняття суб'єкта наукового пізнання. Суб'єкт наукового пізнання з погляду неklasичної парадигми. 2. Самосвідомість науковця, її роль у пізнавальному процесі. 3. Саморефлексивна установка свідомості та способи її реалізації у процесі пізнання. 4. Правосвідомість як предметне поле та інструмент правового самопізнання та науково-юридичного пізнання.	2	Тема 3. Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання 1. Поняття суб'єкта наукового пізнання. Суб'єкт наукового пізнання з погляду неklasичної парадигми. 2. Самосвідомість науковця, її роль у пізнавальному процесі. 3. Саморефлексивна установка свідомості та способи її реалізації у процесі пізнання. 4. Правосвідомість як предметне поле та інструмент правового самопізнання та науково-юридичного пізнання.	0	61-72
Тема 4. Лекція 4. Методологічні підходи у науково-юридичних дослідженнях 1. Поняття наукового підходу. 2. Загальна характеристика системи методологічних підходів юриспруденції.	2	Тема 4. Семінарське заняття 3. Методологічні підходи у науково-юридичних дослідженнях 1. Поняття наукового підходу. 2. Загальна характеристика системи методологічних підходів юриспруденції. 3. Класичні та посткласичні підходи у науково-юридичних дослідженнях: порівняльна характеристика.	2	10-15, 17-22, 29-31, 34, 36, 40, 44, 50, 55, 56, 58
Тема 5. Лекція 5. Методи науково-юридичних досліджень 1. Поняття та загальна характеристика загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ. 2. Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук. 3. Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання.	2	Тема 5. Семінарське заняття 4. Методи науково-юридичних досліджень 1. Поняття та загальна характеристика загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ. 2. Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук. 3. Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання.	2	10-15, 17-22, 28, 30, 34, 36, 40, 44, 48, 50, 55, 56

1	2	3	4	5
Модуль II. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
Тема 6. Лекція 6. Організаційні засади наукових досліджень 1. Організація наукової діяльності в Україні. 2. Наукові дослідження у вищому навчальному закладі. 3. Склад та підготовка наукових кадрів в Україні. 4. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.	2	Тема 6. Організаційні засади наукових досліджень 1. Організація наукової діяльності в Україні. 2. Наукові дослідження у вищому навчальному закладі. 3. Склад та підготовка наукових кадрів в Україні. 4. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.	0	1-9, 10-12, 14, 15, 17-22, 25, 29, 35, 38, 60
Тема 7. Лекція 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень. 2. Система джерел наукової інформації. 3. Електронний пошук наукової інформації. 4. Пошук, відбір та опрацювання джерельної бази дослідження.	2	Тема 7. Семінарське заняття 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень. 2. Система джерел наукової інформації. 3. Електронний пошук наукової інформації. 4. Пошук, відбір та опрацювання джерельної бази дослідження.	2	4, 10-12, 14, 15, 17-22, 29, 33, 35, 38, 54, 60
Тема 8. Лекція 8. Наукове дослідження як процес, його логіка та етапи проведення 1. Етапи проведення наукового дослідження. 2. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження. 3. Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації. 4. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми. 5. Постановка і формулювання наукової гіпотези та її доказ.	2	Тема 8. Семінарське заняття 6. Наукове дослідження як процес, його логіка та етапи проведення 1. Етапи проведення наукового дослідження. 2. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження. 3. Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації. 4. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми. 5. Постановка і формулювання наукової гіпотези та її доказ.	2	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 35, 38, 60

1	2	3	4	5
Тема 9. Лекція 9. Оформлення та апробація результатів наукового дослідження 1. Наукове мислення та науковий стиль мовлення. 2. Поняття наукової термінології. Види юридичних термінів. 3. Форми наукових праць. 4. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження. 5. Дискусія як форма апробації наукового дослідження.	2	Тема 9. Семінарське заняття 7. Оформлення та апробація результатів наукового дослідження 1. Наукове мислення та науковий стиль мовлення. 2. Поняття наукової термінології. Види юридичних термінів. 3. Форми наукових праць. 4. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження. 5. Дискусія як форма апробації наукового дослідження.	2	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 35, 38, 60
Тема 10. Лекція 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження 1. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця-юриста. Форми науково-дослідної роботи студентів та її організація. 2. Організація підготовки та захисту магістерської роботи.	2	Тема 10. Семінарське заняття 8. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження 1. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця-юриста. Форми науково-дослідної роботи студентів та її організація. 2. Організація підготовки та захисту магістерської роботи.	2	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 33, 35, 38, 60
<i>Всього годин з навчальної дисципліни</i>	20		16	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських та інших видів занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття згідно *Навчально-методичного посібника для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» (НМП).*

Спираючись на лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, ознайомившись із законодавчими і нормативними документами, студенти готують тези своїх виступів, а також, за власним бажанням, можуть обирати тему доповіді, погодивши її з викладачем, для презентації її на семінарі-дискусії. Така доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Обов'язково доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються навчальною програмою дисципліни.

Також студенти самостійно виконують *письмові домашні завдання*, використовуючи НМП з навчальної дисципліни та керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання, здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою складання навчальних тестів тощо.

З навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» студенти виконують (письмово, з поданням викладачу для перевірки), керуючись НМП, *такі види самостійної роботи:*

1. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань для обговорення на семінарському занятті (*студенти мають ґрунтовно опрацювати всі рекомендовані джерела і літературу до теми, письмово скласти опорний конспект питань згідно НМП для обговорення на семінарському занятті*).

2. Складання термінологічного словника до теми та підготовка до понятійного диктанту (*термінологічний словник оформлюється рукописно чи у друкованому вигляді за термінами, що зазначені до кожної теми у НМП*).

3. Розроблення структурно-логічних схем за темами (*структурно-логічні схеми за темами згідно НМП оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді*).

4. Виконання тестових завдань.

5. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань, що передбачені для *самостійного опрацювання* за темою (див. табл. 5), (*студенти мають ґрунтовно опрацювати всі рекомендовані джерела і літературу до теми, письмово скласти опорний конспект питань згідно НМП, що передбачені для самостійного опрацювання за темою*).

Таблиця 5. Технологічна карта самостійної роботи студента з питань, що передбачені для самостійного опрацювання з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

<i>№ з/п</i>	Назва модуля, теми семінарського заняття	Перелік питань, що вивчаються студентом самостійно	<i>Інформ. джерела (порядковий номер за переліком)</i>	<i>Засоби контролю знань</i>
1	2	3	4	5
Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
1	Наукове дослідження як форма розвитку науки і технологія застосування методологічних засобів	Юридична наука в системі соціально-гуманітарного наукового знання. Ефективність наукових досліджень. Метод, методика і техніка дослідження. Наукові методи та методи практичної діяльності. Предметна та цільова обумовленість методів юридичної науки. Проблема належності, допустимості, істинності, доцільності при виборі методу дослідження. Наукові поняття як знаряддя юридичного мислення. Правові поняття і категорії. Правовий концепт.	1, 2, 10-12, 14, 15, 17-22, 24, 26, 29, 35, 36, 38, 55, 56	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
2	Парадигмальні засади наукових досліджень	Плюралістичність світоглядних засад наукового мислення. Парадигми і наукові революції. Міжпарадигмальний діалог. Причини та умови множинності підходів до праворозуміння. Основні характеристики сучасних підходів до праворозуміння.	10-12, 14-23, 32, 35, 38, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
3	Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання	Парадигмальні відмінності в розумінні взаємозв'язку і взаємодії суб'єкта та об'єкта наукового пізнання. Здатність до саморефлексії (самопізнання) як фахова компетенція сучасного науковця. Правовий менталітет. Пізнавальні ментальні установки. Деформації правосвідомості, їх роль у пізнанні суб'єктом світу права.	61-72	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.

1	2	3	4	5
4	Методологічні підходи у науково-юридичних дослідженнях	1. Співвідношення наукового підходу та наукового методу. 2. Методологічні принципи. 3. Системний підхід і системний метод.	10-15, 17-22, 29-31, 34, 36, 40, 44, 50, 55, 56, 58	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
5	Методи науково-юридичних досліджень	1. Метод конкретно-соціологічного дослідження. 2. Математичні та статистичні методи. 3. Кібернетичний та інші методи технічних наук, що використовуються в юриспруденції. 4. Метод судової статистики.	10-15, 17-22, 28, 30, 34, 36, 40, 44, 48, 50, 55, 56	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
Модуль II. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
6	Організаційні засади наукових досліджень	1. Поняття про науковий напрям і наукову школу. 2. Порядок присудження наукових ступенів та вчених звань в Україні. 3. Статус науковця. 4. Університет як суб'єкт наукової діяльності.	1-9, 10-12, 14, 15, 17-22, 25, 29, 35, 38, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
7	Інформаційне забезпечення науково-юридичних досліджень	1. Роль і функції наукової інформації. 2. Електронні ресурси, пошукові системи мережі Інтернет. 3. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках. 4. Особливості роботи з періодичними виданнями. 5. Специфіка джерел юридичних досліджень. Нормативно-правові документи. Матеріали юридичної практики. Правова статистика.	4, 10-12, 14, 15, 17-22, 29, 33, 35, 38, 54, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
8	Наукове дослідження як процес, його логіка та етапи проведення	1. Наукова проблема і наукова теорія. 2. Поняття наукового факта. 3. Поняття аксіоми у науці. 4. Наукове обґрунтування та наукові пояснення.	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 35, 38, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.
9	Оформлення та апробація результатів наукового дослідження	1. Оформлення джерел і літератури в науковому дослідженні (вимоги ДСТУ). 2. Наукові семінари, конференції, конгреси. 3. Наукова суперечка: значення і види конференції.	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 35, 38, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.

10	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	1. Структура магістерської роботи, її розробка. 2. Обрання та затвердження теми магістерської роботи. 3. Складання плану і графіка виконання магістерської роботи. 4. Робота дослідника з літературою, нормативними актами та іншими джерелами. 5. Вимоги до змісту магістерської роботи. 6. Вимоги до оформлення магістерської роботи. 7. Перевірка магістерської роботи. Відзив наукового керівника та рецензія. Захист магістерської роботи. Порядок оцінювання магістерської роботи. 8. Підготовка та оформлення наукової доповіді на студентську наукову конференцію. 9. Правила виступу з доповіддю на студентській науковій конференції.	10-12, 14, 15, 17-22, 29, 33, 35, 38, 60	Бліц-опитування, тестування, перевірка конспектів.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Здійснення активізації процесу навчання студентів передбачає застосування системи способів, прийомів, засобів, послідовних дій викладача і студентів на заняттях, спрямоване на досягнення навчальних, дидактичних і виховних цілей і завдань, тобто ознайомлення зі значним комплексом теоретичних положень та інститутів відповідних галузей права, масивом нормативно-правових актів, за допомогою яких здійснюється регулювання відповідних правовідносин; розвиток вмінь і навичок щодо:

- володіння понятійно-категоріальним апаратом, юридичною термінологією та їх використання у подальшому навчанні і практиці;
- врахування офіційних тлумачень правових норм, прокоментованої практики правозастосовчої діяльності;
- звернення до відповідного законодавства під час розв'язання практичних ситуацій.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» застосовуються такі навчальні технології:

Інформаційні технології – передбачають використання мультимедійних лекцій (добірка навчального матеріалу, витягів з книг і статей, що мають на меті підготувати студентів до наступних дискусій), загальноуніверситетської навчально-тренінгової системи, електронних підручників, тестових методик контролю.

Технології ситуаційного навчання – передбачають застосування розроблених моделей ситуацій, що мають місце в реальній практиці і потребують комплексу знань, практичних навичок для їх вирішення. Студенти отримують завдання попередньо вивчити ситуацію, спираючись на матеріал лекцій та інші джерела, вирішують завдання, які потім детально обговорюються в ході диспутів на семінарських заняттях з курсу, під час індивідуальних занять.

Технології евристичного навчання – передбачають обговорення студентами власних освітніх продуктів організаційно-діяльнісного типу (підготовка доповідей, презентацій, аналітичних оглядів наукових публікацій, розробка і захист наукових рефератів), когнітивного типу (науково-дослідна роботи студентів у гуртку «Ін Юре», дискусійному клубі «Феміда», участь у студентських наукових конференціях, підготовка матеріалів публікацій у наукових виданнях), креативного типу (розв'язання евристичних завдань, захист творчих робіт, розробка сценарних планів дидактичної гри).

Ігрові технології навчання – передбачають створення ситуацій, за яких студент залучається у ігровий контекст, що вимагає у них дій з вирішення типових практичних ситуацій у контексті тематичного теоретичного матеріалу: організаційно-діяльнісні ігри (організація колективної діяльності на основі аналізу системи проблемних ситуацій за визначеним технологічним циклом – проектування проблемної ситуації, формулювання проблеми, робота у мікрогрупах, загальне обговорення, аналіз пізнавальної діяльності кожного учасника обговорення), рольові ігри (формулювання проблеми і розподіл ролей між учасниками для їх вирішення), ділові ігри (імітаційне моделювання реальних життєвих ситуацій та їх правове регулювання).

Розділ 7. Система поточного та підсумкового контролю

Об'єктами контролю знань, що оцінюються, є робота студентів на лекціях, семінарських заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються викладачами і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів здійснюється при проведенні лекцій, семінарських, шляхом перевірки виконання домашніх завдань.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом заняття, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів та інше.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії оцінювання відповіді студента на семінарському занятті:

«5» – вичерпна і глибока відповідь на питання семінарського (практичного) заняття. Студент виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на всі питання викладача та товаришів.

«4» – студент виявляє достатньо повне знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану викладачем у плані семінарського (практичного) заняття. Дає відповіді на запитання викладача та одногрупників. Нерідко звертається до конспекту.

«3» – студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за фахом. Доповідач прикутий до конспекту, припускається грубих помилок. Матеріал частково розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

«2» – студент читає з конспекту. Матеріал розкриває проблему поверхово чи фрагментарно або зовсім не розкриває сутності питання. На запитання викладачів та студентів відповісти не може.

Поточний контроль, який має місце під час проведення *поточних модульних робіт*, здійснюється шляхом виконання студентами відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу. Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт здійснюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою: $(M_1 + M_2) / 2$

Оцінювання *самостійної роботи* студента здійснюється шляхом перевірки його робочого зошита, де виконуються завдання, передбачені планом самостійної роботи, а також під час поточного тестування чи співбесіди, у перебігу яких викладач визначає загальний рівень засвоєння студентом вузлових питань кожної з тем, винесених на самостійне опрацювання (зокрема, під час семінарських (практичних) занять). У додатковому контролі засвоєння студентом кожної з тем, винесених на самостійне опрацювання, потреби немає, оскільки цю функцію виконує рубіжний контроль (поточна модульна контрольна робота). У ній рівномірно представлений увесь навчальний матеріал змістового модуля.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» здійснюється у формі екзамену. Підсумкова оцінка визначається за середньозваженою оцінкою, виходячи із загальної оцінки за поточний модульний контроль і оцінки за здачу екзамену. Оцінювання знань студентів при здачі екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою: $M \times 0,6 + E \times 0,4$

Існує також можливість набрання студентом *додаткових балів* (не більше 30).

Таблиця 6.1. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 6.2. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	15
	4. Написання і захист реферату з визначеної проблеми	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у роботі наукового гуртка «Ін Юре» (підготовка та захист матеріалів наукового реферату на засіданні гуртка).	15
	2. Участь у роботі студентського дискусійного клубу «Феміда» (підготовка доповіді, участь у дебатах, оформлення стіннівки)	15
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20
	4. Підготовка матеріалів власних досліджень до участі в науковій конференції	20
	5. Підготовка публікації в науковому виданні	25
3. Інші форми	Розробка та оформлення сценарного плану дидактичної гри	20

* Максимальна кількість додаткових балів – 30

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

1. -

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/documents/>.
4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України : Нормативно-правова база : База документів : Пошук документів за реквізитами. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>.
6. Мега-НаУ : професійна юридична система : НаУ-Online : Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon.nau.ua/>.
7. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси : Законодательство. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ligazakon.ua/>
8. Право. Украина : інформаційно-правова система : Документи : Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/document.html>.

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів :
2. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій) : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій : Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. – Режим доступу до електронних документів. - <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>.
7. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>.
8. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://analitic.nplu.org/>.
9. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://stt.nplu.org/>.
10. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 33. - Ст. 345.
5. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 48. - Ст. 253.
6. Про Академію правових наук України: Указ Президента України від 23 липня 1993 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
7. Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України: Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2011 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/410/2011>
8. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-п>
9. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17 жовтня 2012 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1851-12>

Основна література:

10. Азарян А.А. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Азарян, Р.С. Азарян. - Кривий Ріг : Вид. центр КТУ, 2010. - 231 с.
11. Білоусова Т.П. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.П. Білоусова, Ю.О. Маркітантов ; Кам'янець-Подільський держ. ун-т. - Кам'янець-Подільський : [б.в.], 2004. - 120 с.
12. Грищук Ю.С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.С. Грищук ; Нац. технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т". - Х. : НТУ "ХПІ", 2008. - 232 с.
13. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень : навч. посіб. / А.В. Демківський, П.І. Безус. - К. : Акад. муніцип. упр., 2012. - 276 с.
14. Захаркевич О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Захаркевич, Г.С. Швець, О.М. Сарана. - Хмельницький : ХНУ, 2013. - 223 с.
15. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв ; наук. ред. В. О. Дроздов ; Державна наукова установа "Інститут інноваційних технологій і змісту освіти", АПН України, Південний науковий центр. - 4-е вид., перероб. і доп. - К. : Професіонал, 2007. - 239 с.
16. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень. Становлення категоріальних форм міждисциплінарного знання : навч. посіб. / В.В. Ковальчук, О.М. Маслій, С.О. Ключник. - О., 2012. - 148 с.
17. Колесников О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Колесников. - 2-ге вид., випр. та допов. - К. : Центр учб. л-ри, 2011. - 143 с.
18. Лудченко О. Основи наукових досліджень і патентознавство : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Лудченко [та ін.]. - 4-те вид., переробл. і доповн. - К. : Ун-т "Україна", 2011. - 236 с.
19. Основи наукових досліджень : навч. підруч. / [В.І. Саюк та ін. ; за ред. В.І. Саюк, Є.Р. Чернишової] ; Нац. акад. пед. наук України, Ун-т менедж. освіти. - К. : Педагогічна думка, 2012. - 143 с.
20. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : підруч. / М.І. Пилипчук [та ін.]. - К. : Знання, 2007. - 270 с.
21. Стадніченко О.О. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.О. Стадніченко, І.Л. Мацегора ; ДВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" МОН України. - Запоріжжя : [ЗНУ], 2010. - 206 с.
22. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Г.С. Цехмістрова ; Київський ун-т туризму, економіки і права. - К. : Слово, 2003. - 235 с.

Додаткова література:

23. Алаїс С.І. Проблема праворозуміння в основних школах права : дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / С.І. Алаїс ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К., 2003. - 203 арк.

24. Афанасьєв А.О. Основи наукових досліджень : навч. посібник / А.О. Афанасьєв, Є.Ю. Кузькін ; Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2005. - 96 с.
25. Білецький Б. Основи наукових досліджень: категорії, поняття, терміни, нормативні документи : навч. посіб.-довід. / Б. Білецький, О. Добржанський. - Чернівці : Технодрук, 2010. - 380 с.
26. Глосарій з навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень" для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Харк. нац. екон. ун-т ; уклад. О.А. Єрмоленко. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 23 с.
27. Горбачук В.Т. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для студ. та магістрантів пед. ун-ту / В.Т. Горбачук ; Слов'янський держ. пед. ун-т. - Слов'янськ : СДПУ, 2003. - 88 с.
28. Гребеньков Г.В. Методологія кримінально-правових досліджень : наук.-практ. посіб. / Г.В. Гребеньков, Є.С. Назимко ; Донец. юрид. ін-т. - Донецьк : Цифрова типографія, 2012. - 201 с.
29. Данилкович А.Г. Основи наукових досліджень у вищому навчальному закладі : навч. посіб. / А.Г. Данилкович ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - К. : КНУТД, 2010. - 294 с.
30. Дідик М.М. Основи наукових досліджень у криміналістиці : підруч. для вищих навч. закл. МВС України / М.М. Дідик, І.Ю. Горбатенко ; Національний ун-т внутр. справ. Херсонський юрид. ін-т. - Херсон : ВАТ "Херсонська міська друкарня", 2003. - 214 с.
31. Дубов Г.О. Становлення методології юридичних досліджень: особливості радянського та сучасного етапів : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Г.О. Дубов ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2014. - 16 с.
32. Завальний А.М. Методологічні та теоретичні основи пізнання юридичних фактів : монографія / А.М. Завальний. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011. - 95 с.
33. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. - Введ. 01.07.98. - К.: Держстандарт України, 1998. - 16 с.
34. Кельман М.С. Юридична наука: проблеми методології : монографія / М.С. Кельман ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Т. : Терно-граф, 2011. - 492 с.
35. Кириленко О.П. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / [О.П. Кириленко, В. В. Письменний] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : ТНЕУ, 2013. - 227 с.
36. Кмитовский В.А. Правоведение: история, теория, методология / В. Кмитовский, Н. Никифоров ; Балтийская международная академия. - Рига : [б.и.], 2008. - 262 с.
37. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв ; АПН України. Південний науковий центр. - 2.вид., перероб. і доп. - К. : Видавничий дім "Професіонал", 2004. - 206 с.
38. Корягін М.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. - К. : Алерта, 2014. - 620 с.
39. Маниліч М.І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М.І. Маниліч [та ін.]. - Чернівці : Букрек, 2005. - 252 с.
40. Методологические проблемы правоведения / Московский гос. ун-т им. М.В.Ломоносова ; ред. М. Н. Марченко. - М. : Изд-во Моск. ун-та, 1994. - 176 с.
41. Моштук В. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. роботи студ. / В. Моштук, В. Терес ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. - Дрогобич : [РВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2010. - 117 с.
42. Основи наукових досліджень : навч. посібник / І. М. Грищенко [и др.] ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. - 185 с.
43. Отенко І.П. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / І.П. Отенко; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 80 с.
44. Питання удосконалення методології сучасної юриспруденції : тези 2-гої Міжнар. наук. конф., присвяч. пам'яті проф. О.В. Сурілова, 30-31 берез. 2012 р. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад" ; [за заг. ред. Ю.М. Оборотова]. - О. : Фенікс, 2012. - 266 с.
45. Пихтіна Н.П. Основи наукових досліджень в опорних схемах : навч.-метод. посібник / Н.П. Пихтіна, С.О. Нестерець ; Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2007. - 45 с.

46. Пихтіна Н.П. Основи наукових досліджень в опорних схемах : навч.-метод. посіб. / Н.П. Пихтіна, С.О. Нестерець ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - 2-ге вид. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. - 71 с.
47. Попович М.М. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / уклад. М.М. Попович ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2008. - 80 с.
48. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології / О.В. Кресін [та ін.] ; ред. Ю.С. Шемшученко ; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К. : [б.в.], 2006. - 256 с.
49. Пушкар О.І. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / О.І. Пушкар, О.А. Єрмоленко ; Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2005. - 88 с.
50. Розвиток методології сучасної юриспруденції. Третя Міжнародна наукова конференція, 12 квітня 2013 року : матеріали / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." ; [відп. ред. Ю.М. Оборотов]. - О. : Фенікс, 2013. - 214 с.
51. Свердан М.М. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М.М. Свердан, М.Р. Свердан ; Буковинська держ. фінансова академія. - Чернівці : Рута, 2006. - 352 с.
52. Свердан М.М. Основи наукових досліджень : підруч. / М.М. Свердан, М.Р. Свердан ; Буковинська держ. фінансова академія. - Чернівці : Рута, 2008. - 456 с.
53. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. - К. : РННЦ "ДІНІТ", 2000. - 260 с.
54. Суворін О.В. Основи наукових досліджень та наукова інформація : [навч. посібник] / О.В. Суворін [та ін.] ; Східноукраїнський нац. ун-т ім. Володимира Даля. Технологічний ін-т. - Луганськ : [б.в.], 2008. - 129 с.
55. Теорія держави і права. Академічний курс: підруч. / О.В. Зайчук [та ін.] ; ред. О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. - 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 688 с.
56. Теорія держави і права: підруч. / [Петришин О. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.В. Петришина ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х.: Право, 2014. - 366 с.
57. Тормоса Ю.Г. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни / Ю.Г. Тормоса ; Київський нац. екон. ун-т. - К. : КНЕУ, 2003. - 76 с.
58. Фальковський А.О. Аксіологічний підхід в методології сучасної юриспруденції: дис... канд. юрид. наук : 12.00.12 / А.О. Фальковський ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О., 2011. - 216 арк.
59. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / А.С. Філіпенко. - К. : Академвидав, 2004. - 207 с.
60. Швець Ф.Д. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Ф.Д. Швець. - Рівне : НУВГП, 2013. - 208 с.
61. Гладкий С.О. Вчення Л. Петражицького як теоретико-методологічний інструмент правового самопізнання / С.О. Гладкий // Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Полтава, 6 червня 2014 р. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – С. 6-12.
62. Гладкий С.О. Правосвідомість як предметне поле та інструмент правового самопізнання / С.О. Гладкий // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право : збірник наукових праць. – Маріуполь: МДУ, 2013. – Вип. 6. – С. 10-19.
63. Гладкий С.О. Трансформації праворозуміння у вимірі правового самопізнання / С.О. Гладкий // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Право» : збірник наукових праць. – Х.: ХНУ, 2014. – № 1106. – С. 34-37.
64. Гладкий С.О. Правове самопізнання як предмет комплексного дослідження: концептуальні аспекти / С.О. Гладкий // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – Вип. 63. – С. 3-9.
65. Гладкий С.О. Світоглядні координати правового самопізнання / С.О. Гладкий // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. – Вип. 64. – С. 11-19.
66. Гладкий С.О. Склад правосвідомості у контексті правового самопізнання / С.О. Гладкий // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. – К.: КУП, 2014. – № 1. – С. 12-16.

67. Гладкий С.О. Правовий нігілізм як об'єкт правового самопізнання / С.О. Гладкий // Форум права : електронний науковий журнал. – Х.: ХНУВС, 2014. – № 3. – С. 69-73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_13.pdf
68. Гладкий С.О. Деформації правосвідомості у контексті правового самопізнання / С.О. Гладкий // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право» : збірник наукових праць. – Х.: ХНУ, 2014. – № 1137. – С. 22-25.
69. Гладкий С.О. Поняття правового менталітету як засіб правового самопізнання / С.О. Гладкий // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – Вип. 65. – С. 9-18.
70. Гладкий С.О. Правовий менталітет як об'єкт правового самопізнання / С.О. Гладкий // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. – К.: КУП, 2014. – № 2. – С. 14-16.
71. Гладкий С.О. Структура самосвідомості у контексті правового самопізнання / С.О. Гладкий // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – Вип. 66. – С. 3-12.
72. Гладкий С.О. Самосвідомість як структурно-функціональне ядро правового самопізнання / С.О. Гладкий // Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. –К.: КУП, 2014. – № 3. – С. 13-16.

**Перелік складових навчально-методичного комплексу
навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»
для спеціальності 081 «Право»**

1. Програма навчальної дисципліни
2. Робоча навчальна програма
3. Навчально-методичний посібник.
4. Плани семінарських занять
5. Завдання для самостійної роботи студентів
6. Завдання для поточних контрольних робіт
7. Питання для підготовки до екзамену
8. Пакет комплексних контрольних завдань (робіт)